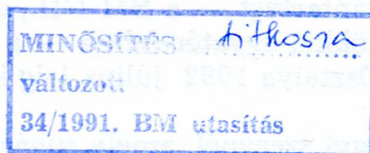

ORFK
Hakala József
közvet. főig.
1999.07.25.
T-48/41/2003.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK
12/1982. számú
UTASÍTÁSA**

**a radioaktív anyagok és készítmények alkalmazásával
összefüggő feladatokról**

Budapest, 1982. évi április hó 19-én.

A Belügyminisztérium szerveinél az utóbbi évek során különböző szervezeti és feladatváltozások történtek. Ennek megfelelően szükségessé vált a radioaktív anyagok és készítmények alkalmazásával kapcsolatos feladatok újraszabályozása. Ennek érdekében kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

1. A radioaktív anyagok és készítmények (a továbbiakban: sugárzó anyagok) belügyi szervek által történő beszerzésének, elosztásának, nyilvántartásának szabályozása, a biztonsági előírások meghatározása és ellenőrzése a BM I/II. csoportfőnök, az egészségügyi előírások meghatározása, azok betartásának ellenőrzése a BM I/III. csoportfőnök feladatát képezi.
2. A sugárzó anyagok beszerzése
 - a) a BM Beszerzési és Ellátási Központ (a továbbiakban: BM BEK),
 - b) a BM Korvin Ottó Kórház és Intézményei Parancsnoksága, valamint
 - c) a BM III/V. Csoportfőnökségáltal központilag történik.
3. Nyilvántartás vezetésére kötelezett:
 - a) valamennyi belügyi szerv (a készletében levő sugárzó anyagokról),

b) a BM BEK (a belügyi szervek készletében levő valamennyi sugárzó anyagról szervenként, készítményenként és aktivitás értékenként külön-külön).

A központi nyilvántartást — a BM I/II., a BM I/III. és a BM III/V. csoportfőnökkel egyetértésben — a BM BEK Pénzügyi és Nyilvántartó Osztálya 1982. július 1-ig készítse el.

4. Valamennyi belügyi szervnél, amely sugárzó anyaggal rendelkezik, legalább 2 fő — az előírt követelményeknek megfelelő — sugárvédelmi felelőst kell kijelölni.
5. A kijelölt és vizsgázott sugárvédelmi felelősöknek 3 évenként továbbképzésen — első esetben 1982-ben — kell résztvenniük. A sugárvédelmi felelősök vizsgára való felkészítéséért, a vizsgák végrehajtásáért, a rendszeres továbbképzések megszervezéséért a BM I/II. csoportfőnök felelős.
6. A sugárvédelmi felelősökről a BM I/II. Csoportfőnökség vezessen nyilvántartást, amelynek adatairól először 1982. augusztus 1-ig — majd a változásokról folyamatosan — tájékoztassa a BM I/III. Csoportfőnökséget.
7. A sugárvédelmi felelősök előzetes és időszakos orvosi vizsgálatát a BM I/III. Csoportfőnökség irányításával a szervek egészségügyi szakszolgálatai végezzék.
8. A vonatkozó rendelkezések alapján a sugárzó anyagokkal foglalkozókat megillető kedvezmények (veszélyességi pótlék, munkaidő kedvezmény, pótszabadság stb.) megállapítása a BM I/I. Csoportfőnökség hatáskörébe tartozik.
9. A BM I/II. csoportfőnök a sugárzó anyagok szállításának, tárolásának, nyilvántartásának, a jelentéstételi kötelezettségnek szabályaira a jelen utasításomban foglaltak figyelembevételével intézkedjen.
10. A sugárzó anyagok szállítása, tárolása, felhasználása közben előforduló minden olyan eseményt, amelynek során veszélyes sugárszint vagy szennyeződés keletkezhet — mint rendkívüli eseményt — azonnal jelenteni kell a BM Főügyeleti Osztálynak.
11. Ez az utasítás kiadása napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 007/1965. számú belügyminiszteri parancs 5., 6., 7. és 8. pontja, valamint a 1128/7/1965. számú — a Belügyminisztérium szerveinél, intézményeinél felhasználásra kerülő sugárzó (radioaktív) anyagok és készítmények kezelésének rendjéről kiadott — végrehajtási utasítás és ennek 3440/1966. számú „kiegészítés-módosítása” — hatályát veszti.
Az utasítást az érintett állománnyal ismertetni kell.

DR. PÁL ANTAL s. k.,
r. vezérőrnagy
miniszterhelyettes

Szám: 64/51-1982

A BELÜGYMINISZTERIEN VII. CSOPORTFŐNÖKNÉNEK 3/1982. számú INTÉZKEDÉSE

Az alábbi anyagok és kézirataik belüli körök által
terjesztett anyagok, tájékoztatók, ügyintézési
anyagok, tájékoztatók, ügyintézési anyagok

Budapest, 1982. máj 15-én

A 12. sz. 1. pontjának értelmében a belüli körök által
terjesztett anyagok, tájékoztatók, ügyintézési
anyagok, tájékoztatók, ügyintézési anyagok, a
vagyoni körök által terjesztett anyagok

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

1. Az alábbiakban felsorolt anyagok, tájékoztatók, ügyintézési
anyagok, tájékoztatók, ügyintézési anyagok, a
vagyoni körök által terjesztett anyagok

2. Az alábbiakban felsorolt anyagok, tájékoztatók, ügyintézési
anyagok, tájékoztatók, ügyintézési anyagok, a
vagyoni körök által terjesztett anyagok

- Készült: 300 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.
Kapják: miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
országos parancsnokok és helyetteseik,
csoportfőnökök és helyetteseik,
önálló osztályvezetők,
BM I/II—2. Osztály (4 db),
belügyi iskolák parancsnokai, anyagi-pénzügyi vezetők,
BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokság Pénzügyi-Anyagi
Tanszék,
megyei (Bp.-i) RFK-ok vezetői, helyettesei, anyagi osztályok
vezetői,
Hór. ker. és ezredparancsnokok, pénzügyi-anyagi főnökök.

Szám: 6416/4—1982.

**A BELÜGYMINISZTERIUM
I/II. CSOPORTFŐNÖKÉNEK
5/1982. számú
INTÉZKEDÉSE**

a radioaktív anyagok és készítmények belügyi szervek által
történő szállításának, tárolásának, nyilvántartásának,
a jelentéstételi kötelezettségének szabályozásáról

Budapest, 1982. évi április hó 19-én.

A 12/1982. sz. belügyminiszteri utasítás 9. pontjában kapott felhatalmazás alapján a radioaktív anyagok és készítmények szállításának, tárolásának, nyilvántartásának, a jelentéstételi kötelezettség végzésére kiadom az alábbi

i n t é z k e d é s t :

1. Az intézkedés kiterjed valamennyi radioaktív anyagot és készítményt (a továbbiakban: sugárzó anyag) szállító, tároló belügyi szervre.
2. Jelen intézkedés előírásai nem érintik azon sugárzó anyagoknak, valamint berendezéseknek és készülékeknek az alkalmazását, amelyek az általuk létrehozható ionizáló sugárzás jellege és mértéke folytán az emberi életre és egészségre, továbbá az emberi környezetre nem minősülnek veszélyesnek. A veszélytelennek minősülő aktivitás értékeket az MSZ. 62. tartalmazza.
3. Valamennyi sugárzó anyagot tároló, felhasználó szerv a készletében levő készítményről az 1. sz. melléklet szerinti nyilvántartó lapot köteles felfektetni és folyamatos vezetéséről gondoskodni.

A nyilvántartó lapot először az 1982. február 28-i készletadatoknak megfelelően kell kettő példányban kitölteni. A nyilvántartó lapok 1. számú példányát a BM I/II. csoportfőnök 3/1976. számú parancsában előírt műszaki törzslappal együtt kell tárolni.

A nyilvántartó lap 2. számú példányát a felhasználó szervek 1982. június 1-ig a BM Beszerzési és Ellátási Központ (a továbbiakban: BM BEK) Pénzügyi és Nyilvántartó Osztályának a központi nyilvántartás felfektetése céljából küldjék meg. A kitöltött nyilvántartó lapokat számszerint kell nyilvántartani. Kezelésük egyezzek meg a nyilvántartási okmányokéval.

4. A sugárzó anyagok átadásakor a nyilvántartó lap 2. oldalán az átadás időpontjában aktuális aktivitás értéket az átadó szerv tölti ki. Az anyagkiadási, illetve bevételi jegyen az aktuális aktivitás értékének mindenkor szerepelnie kell. Az előzetesen engedélyezett átadás-átvétel esetén a mindenkori átadó szerv köteles 72 órán belül írásban tájékoztatni a BM BEK Pénzügyi és Nyilvántartó Osztályt a változásokról. A tájékoztatás tartalmazza a sugárzó anyag jellemző adatait, valamint aktuális aktivitás értékét, az anyagmozgás irányát.
5. A Belügyminisztérium készletébe kerülő sugárzó anyagokról a nyilvántartó lapot a mindenkori központi beszerző szerv állítja ki és annak 2. számú példányát 72 órán belül megküldi a BM BEK Pénzügyi és Nyilvántartó Osztályának.
6. A központi nyilvántartás naprakész állapotban tartása és folyamatos vezetése érdekében a további adatszolgáltatást a következők szerint kell végrehajtani:
 - a) Az 5 évnél hosszabb felezési idejű zárt sugárzó anyagok aktivitását a felezési időt követő évben; az 5 évnél rövidebb felezési idejű zárt sugárzó anyagok aktivitását évenként a 2. számú melléklet szerinti nyomtatványon — a december 31-i értéknek megfelelően — a tároló, használó szervek február 28-ig jelentsék a BM I/II—2. Osztálynak.

A BM I/II—2. Osztály értékelés után a jelentéseket adja át a BM BEK Pénzügyi és Nyilvántartó Osztálynak március 31-ig.
 - b) A kiképzési, egészségügyi, illetve egyéb célra beszerzett és felhasznált nyitott sugárzó anyagok aktivitását a felhasználók összesítve 6 hónaponként jelentsék a BM I/II—2. Osztálynak.

A sugárzó anyag felhasználásáról készült jelentés alapján kell a nyilvántartó lap folyamatos vezetését végezni. A felhasználó szervnél a jelentés egy példányát a nyilvántartó laphoz csatolva kell tárolni.
7. A sugárzó anyagokat, izotópokat a szabványban előírt ólomtartályban, illetve tárolóedényben, szükség esetén — az aktivitás értékétől függően — megfelelő vastagságú betonfallal elkerítve, illetve betonlappal lezárta, földbe süllyesztett tároló gödörben kell tárolni.
8. Biztonsági előírások:
 - a) A sugárforrásokat a munkahelytől különálló helyiségben kell elhelyezni úgy, hogy más anyagok által ne szennyeződjenek.

- b) A tárolóhelyiségekben a padló felett 1 méter magasságban, valamint a tárolóhelyiség külső falán a besugárzási dózis $5,16 \cdot 10^{-7}$ C/kgó értéket nem haladhatja meg.
 - c) A tárolóhelyiségnek biztonságosan zárható bejárattal, fém-ráccsal szerelt ablakkal kell rendelkeznie.
 - d) Különálló épület esetében az épületet kerítéssel kell ellátni.
 - e) Szükség esetén őrzéséről külön gondoskodni kell.
 - f) A tárolóhelyiség bejáratánál „Sugárveszély! Engedély nélkül belépni tilos!” feliratú táblát és a sugárveszély nemzetközi tárcsajelzését (3. sz. melléklet) kell elhelyezni.
9. A sugárzó anyagok tárolásával kapcsolatos feladatokat csak a felhasználó szerv sugárvédelmi felelőse — vagy a feladat végrehajtására a szerv parancsnoka által kijelölt, a biztonsági előírásokat teljesen ismerő, az egészségügyi követelményeknek megfelelő személy — hajthatja végre.
 10. A sugárzó anyagokat tároló helyiségbe arra illetékteleneknek belépni tilos!
 11. A kezelő és ellenőrző közegek kötelesek az előírt védelmi rendszabályokat szigorúan betartani.
 12. Sugárzó anyag szállítását:
 - a) a BM Korvin Ottó Kórház és Intézményei parancsnoka,
 - b) a BM III/V. csoportfőnök,
 - c) a BM I/II—2. Osztály vezetője
 engedélyezheti.
 A szállítási engedélyt a mellékletben meghatározott és kitöltött nyomtatvány egyidejű megküldésével kell kérni (4. sz. melléklet).
 A szállítás csak napközben 8—18 óra között történhet!
 13. A sugárzó anyagok szállítását az előzetes megegyezés szerint az Országos Atomenergia Bizottság Izotóp Intézete, vagy a BM Központi Fegyverzeti és Technikai Szertár, illetve az igénylő, felhasználó szerv hajtja végre.
 14. Belügyi szerv által sugárzó anyag csak a Belügyminisztérium tulajdonát képező „szárazföldi” közúti, vagy harci járművön szállítható. A személyszállító járműveken csak a csomagterben lehet szállítani. Belügyi szervek postán, vasúton és közhasználatú személyszállító járművön sugárzó anyagot nem szállíthatnak!
 15. Sugárzó anyag szállítására — az előző pontban meghatározottak figyelembevételével — csak olyan szállító eszköz — (jármű) jelölhető ki, amelyen a sugárzó anyagot tartalmazó tároló edény (csomag) a vezető fülkén kívül helyezhető el és azt megfelelően rögzíteni lehet. A szállító eszközök rakfelületén személyek csak abban az esetben tartózkodhatnak, ha a sugárzó anyagot tároló göngyöleg felületén a besugárzási dózis szintje az $5,16 \cdot 10^{-7}$ C/kgó értéket nem haladja meg.

16. A sugárzó anyagot szállító belügyi szerv a szállítás lebonyolítása előtt köteles gondoskodni arról, hogy:
- a) a szállító eszközön (járművön) a vezető fülkében és a tároló térben elhelyezzék a 3. sz. melléklet szerinti sugárveszélyt jelző tárcsát, valamint baleset esetére készletben legyenek a helyszín ideiglenes lezárását szolgáló előbbivel azonos jelzőtáblák, a vezető fülkében jól látható módon fel legyen tüntetve:
„Figyelem, a kocsiban sugárzó anyag van!”, továbbá, hogy baleset esetén a helyszínt hány méteres körzetben kell lezárni és a balesetről milyen szervet kell értesíteni. (A helyszínlezárás körzetének határát a szállított sugárzó anyag aktivitási értéke szabja meg!)
 - b) A járművön csak annyi személy tartózkodhat, amennyi a szállítás végrehajtásához elengedhetetlenül szükséges.
 - c) A jármű menetlevelén legyen feltüntetve a szállításban közvetlen résztvevő személyek neve, továbbá, hogy a jármű sugárzó anyagot szállít, valamint a szállítólevél és az engedély száma.
17. A sugárzó anyagok szállításra való előkészítésénél, illetve szállításánál betartandó követelmények:
- a) Sugárzó anyagot szállításra az átadó szerv köteles előkészíteni. Az előkészítés során a vonatkozó szabályok értelmében különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az átadásra kerülő sugárzó anyag az előírásoknak megfelelően legyen csomagolva, illetve a sugárzás szintjének megfelelő tároló edénybe legyen behelyezve.
A szállításra előkészített sugárzó anyagot, tároló edényt (trezort), vagy csomagot le kell plombálni!
 - b) Szállításra előkészített sugárzó anyagoknál ellenőrizni kell a tároló- (csomagoló) edény sértetlenségét, tisztaságát és csak ezután kerülhet sor annak átvételére. Az átvétel elismerését a szállítólevélen aláírással és bélyegzővel igazolni kell.
 - c) A jármű vezetője és parancsnoka:
 - részletesen ismerje a szállítás közben előforduló rendkívüli eseményekkel kapcsolatos tennivalókat,
 - a járművel az engedélyben meghatározott útvonalon haladjanak és szállítás közben indokolatlanul ne álljanak meg, a szállító eszközhöz idegen személyeket közel ne engedjenek.
 - d) A szállítóeszköz vezetője és a szállításban résztvevők tartózkodási helyén a besugárzási dózis ne haladja meg a $5,16 \cdot 10^{-7}$ C/kgó értéket.
 - e) Sérült göngyölegben levő, vagy sérült plombájú sugárzó anyag szállításra történő átadása-átvétele szigorúan tilos!
18. A szállítást eszközöző belügyi szerv képviselője vagy az igénylő szerv helyszíni átvevője megtagadhatja a küldemény átvételét, ha a sugárzó anyag szállítólevélen feltüntetett adatok nem

egyeznek az igénylésben feltüntetett adatokkal. Ezért a szállítmány átvételénél ellenőrizni kell az igénylésben és szállítólevélben feltüntetett adatok egyezőségét, a csomagoló anyag sértetlenségét, tisztaságát, s csak azután kerülhet sor a küldemény átvételére. A szállításra kerülő küldemény átvételénél a címzett belügyi szerv sugárvédelmi felelőse legyen jelen.

19. A szállítást végző belügyi szerv köteles a szállítmány lerakása után a gépkocsit, vagy egyéb szállítóeszközt azonnal átvizsgálni és a jármű menetlevelén, valamint a szállítólevél másodpéldányán írásban rögzíteni, hogy
 - a) a szállítóeszközön sugárszennyeződést nem észlelt, ezért azt nem mentesítette, vagy
 - b) a szállítóeszközön a küldemény lerakása után szennyeződést észlelt, ezért azt az előírásnak megfelelően mentesítette.
20. Amennyiben a sugárzó anyag szállítása nem a Belügyminisztérium, illetve nem a számadótest tulajdonát képező (visszaszállításra kötelezett) tároló edényben történt, a tároló edényt az előírásoknak megfelelően a szállítmányt átvevő szerv köteles mentesíteni. Nem mentesített tároló edényt visszaküldeni szigorúan tilos! Ennek elhanyagolásáért büntetőjogilag és anyagilag a szállítmány átvevőjét terheli a felelősség.
21. A 12/1982. sz. belügyminiszteri utasítás 10. pontjában foglaltakon túl rendkívüli eseménynek minősül és így a BM Főügyeleti Osztálynak jelenteni kell:
 - a) a sugárzó anyag (berendezés) elvesztését, őrizetlenül hagyását,
 - b) szállítására használt járművel történő mindennemű balesetet (biztonságos továbbhaladást gátló karambol).
22. Minden belügyi dolgozó, aki a sugárzó anyagokkal kapcsolatos bármely feladat végrehajtásában részt vesz, vagy nem vesz részt ugyan, de a rendkívüli eseményekről tudomást szerez, azt azonnal köteles jelenteni:
 - a) a közvetlen vagy a sugárzó anyaggal foglalkozó illetékes szerv parancsnokának, sugárvédelmi felelősének,
 - b) a legközelebbi rendőri vagy más belügyi szervnek,
 - c) szükség esetén a helyi KÖJÁL-nak vagy tanácsi szervnek.

A jelentést közvetlenül vevő belügyi szerv köteles a biztonsági intézkedéseket azonnal megtenni és a rendkívüli eseményt telefonon, szóban, majd írásban tovább jelenteni a BM Főügyeleti Osztálynak.
23. Ha baleset folytán vagy bármilyen okból a szállítmány őrizetlenül maradt, vagy a szállító jármű meghibásodott, az erről értesült legközelebbi belügyi vagy rendőri szerv köteles a környék lezárásáról mindaddig gondoskodni, amíg a továbbszállításra az intézkedés megtörténik.

24. A közúti forgalmat — a helyzettől függően — biztosítani kell.
- a) A rendkívüli esemény megszüntetésére azonnal intézkedni kell.
 - b) A felhasználási, tárolási helyen előfordult rendkívüli eseményről minden esetben — a jelen utasításban előírtak végrehajtását követően — a BM I/II. csoportfőnökének 48 órán belül írásban jelentést kell tenni.
25. Ez az intézkedés kiadása napján lép hatályba, melyet az érintett állománnyal ismertetni kell.

SZENTPÉTERI GYULA s. k.,

r. ezredes

csoportfőnök

[illegible]

.....
számadótest**J E L E N T É S****a nukleáris vagy radioaktív anyag felhasználásáról,
aktivitási érték változásáról**

A nukleáris vagy radioaktív anyag
megnevezése, tömegszáma:		Halmazállapota:
		Kivitele:
Gyártási éve és
aktivitása:		Gyártási száma:
		Tárolási eng. sz.:
Felhasználás	ideje:	
	célja:	
A készletben levő
nukleáris vagy
radioaktív anyag
aktivitása Bq-ban	előző
jelentéskor:	
	a jelentés
időpontjában:	

Dátum:

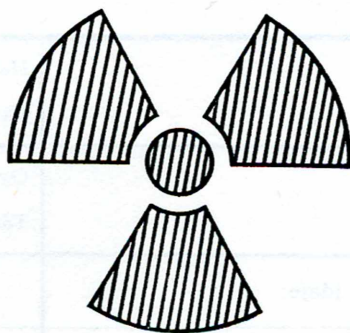
.....
vezető orvos.....
sugárvédelmi felelős.....
anyagi osztályvezető

Sugárveszélyt jelző tárcsa (nemzetközi):

Minden radioaktív sugárzásos helyen használni kell!

Járművön a tárcsát sötétben előlről vagy oldalról fehér fénnel meg kell világítani!

A tárcsa alapszíne sárga, a vonalkázott rész élénk piros!

Sugárveszélyt jelző feliratok:

Szállító járművekre:

(a vezető fülkén és a szállító téren kell elhelyezni)

„Figyelem! A kocsiban radioaktív anyag van.

A csomag biztonságosan kezelhető, rövid ideig nem veszélyes. Ha az anyag továbbszállítása akadályoztatva van (baleset, karambol stb.) azonnal értesíteni kell a legközelebbi rendőri vagy egyéb belügyi szervet!”

Tárolási és munkahelyen:

„Sugárveszély! Belépés csak külön engedéllyel!”

Gyakorló tér külső kerítésén:

„Sugárveszély! Az elkerített területre idegeneknek belépni tilos és életveszélyes!”

.....
szerv megnevezése

Szám:

Engedélyezem:

.....

Kérem vezető elvtársat, hogy a számadótest készletében levő db
..... vegyijelű és tömegszám
..... aktivitású kivitelezésű
halmazállapotú típusú és gyártási
számú radioaktív anyag szállítását
célra engedélyezze.

A szállítás parancsnoksága alatt
..... által vezetett frsz-ú
gépkocsin, 19..... év hó-n. óra
közötti időben, a túloldalon feltüntetett útvonalon történik.

A számadótest sugárvédelmi felelőse:

....., 19..... év hó-n.

.....
anyagi osztály vez.